

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta. Vuoden 2023 alussa toteutuvan hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan perinteinen sivistyspalvelutehtävä saa rinnalleen vastuun kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä kaikkien väestöryhmien osalta. Vaikka hyvinvoinnin edistäminen on olennainen osa kaikkea sivistyksen ja vapaa-ajan palvelutoimintaa, kokonaisuuden kuntatasoinen johtamisvastuu ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat sivistyspalveluiden tehtäväkentässä uusia.

Kirkkonummen kunnan väestömuutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriryhmien osuuden kasvaminen – haastavat sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen pitkäjänteiseen kehittämiseen: miten vastaamme muutokseen, vahvistamme kunnan sosiaalista kestävyttä ja johdamme samalla taloutta kestävästi. Kustannusten kasvun hillitseminen onkin yksi lähivuosien keskeisistä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen haasteista. Myös COVID-19 -pandemian synnyttämä oppimis- ja hyvinvointivaje, Ukrainan sodan vaikutukset ja Suomen yhteiskunnan tasolla havaittu väestön hyvinvoinnin ja koulutustason eriytymiskehitys - jopa syrjäytyminen - ovat kuntalaisten palvelutarpeissa jo näkyviä ilmiöitä.

Jotta palveluita onnistuttaisiin kehittämään vastaamaan mahdollisimman hyvin nykyisten ja tulevien kuntalaisten tarpeisiin ja jotta resurssien kohdentaminen onnistuisi entistä paremmin, on vaikutusten ennakoarvioinnin systemaattinen käyttöönotto tärkeää. Mahdollisimman tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisaation sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien avulla palvelualue pyrkii vahvistamaan palvelujen laatua sekä kuntalaisten palvelutarjonnan tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. Myös saavutettavuuden kehittäminen koskettaa koko sivistystointa: mitkä palvelut on tärkeä järjestää kohtaamisina ja läsnäolona, mitä tarjoamme digitaalisesti ja mitä palveluita kuntalainen voi käyttää omatoimisesti. Luokse tulevien palvelujen tarve lisääntynee väestön ikääntymisen myötä.

Kuntauudistus 1.1.2023 alkaen vaikuttaa sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueeseen konkreettisesti oppilas- ja opiskeluhuollon tehtävien siirtymisenä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Muutos näkyy sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Huomioitavaa on kuitenkin, että Kirkkonummen kunnan opiskeluhuollon johtavien viranhaltijoiden työtehtävistä noin puolet - kasvun ja oppimisen tuen johtamiseen, päätöksentekoon ja arviointiin liittyvät tehtävät - jää edelleen kunnan vastuulle, vaikka tehtävät, palkkamäärärahat ja viranhaltijat siirtyvät LUHVAn organisaatioon. Kunta koulutuksen järjestäjänä vastaa jatkossakin oppilas- ja opiskeluhuollon kuntatason suunnittelusta ja johtamisesta. Samoin lasten, nuorten ja perheiden sekä työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen lakisääteisine suunnitelmineen on kunnan tehtävä.

Muutosten kestävä johtamisen varmistamiseksi palvelualue käynnistää vuonna 2022 kehittämissuunnitelmatyön. Kuntastrategiaan ja valtakunnalliseen ohjaukseen perustuva suunnitelma laaditaan vuosille 2023–2030. Se tulee sisältämään kuntastrategiaan, valtakunnalliseen ohjaukseen ja Kirkkonummen toimintaympäristön muutokseen pohjautuvat palvelualueen tason pitkän aikavälin päämäärät, kehittämisen päälinjat, parhaillaan tekeillä olevan sivistyksen ja vapaa-ajan palveluverkkosuunnitelman sekä palvelualueen strategisen henkilöstösuunnitelman. Tämä suunnitelma luo pitkän aikavälin rungon tulevien talousarvioiden tavoitteidenasetteluun ja resurssien kohdentamiseen.

Osana kehittämissuunnitelman laadinnan pohjatyötä elokuussa 2022 toteutettiin hallinnon henkilöstölle ja esihenkilöille suunnattu kysely palvelualueen organisaation vahvuuksista, kehittämistarpeista ja konkreettisista kehittämisideoista. Kyselyn ja palveluryhmien johtotimien työskentelyn perusteella nousseet kehittämisteemat vastasivat hyvin toimintaympäristön muutosta ja arjessa esille nousseita ratkaistavia seikkoja. Keskeisiksi teemoiksi nostettiin tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen, hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen ja talouden johtamisen kehittäminen edelleen.

Tuloslaskelma

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualue	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	6 764 456	7 153 304	7 611 599	7 687 717	7 764 598
Myyntituotot	1 190 194	1 353 062	1 349 888	1 363 388	1 377 021
Maksutuotot	3 816 732	4 268 211	3 948 680	3 988 166	4 028 050
Tuet ja avustukset	1 570 232	1 245 908	2 073 908	2 094 649	2 115 596
Muut toimintatuotot	187 298	286 123	239 123	241 514	243 931
Toimintakulut	-71 224 269	-74 824 053	-76 632 135	-77 398 456	-78 172 442
Henkilöstökulut	-57 666 218	-60 745 113	-61 439 656	-62 054 053	-62 674 594

Palkat ja palkkiot	-46 920 502	-49 575 467	-50 129 505	-50 630 802	-51 137 115
Henkilösivukulut	-10 745 716	-11 169 646	-11 310 151	-11 423 251	-11 537 479
Palvelujen ostot	-9 011 491	-9 202 986	-10 296 130	-10 399 092	-10 503 079
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 263 159	-2 604 055	-2 509 708	-2 534 802	-2 560 153
Avustukset	-1 984 010	-2 082 864	-2 197 864	-2 219 843	-2 242 043
Muut toimintakulut	-299 392	-189 035	-188 777	-190 666	-192 573
Toimintakate	-64 459 813	-67 670 749	-69 020 536	-69 710 739	-70 407 844
Sisäiset tuotot yhteensä	177 478	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-30 289 458	-33 052 316	-32 472 986	-4 874 990	-4 923 741
joista:					
ICT-palvelut	-478 777	-596 341	-637 342	-643 716	-650 152
Puhtauspalvelut	-109 041	-36 020	-36 020	-36 381	-36 745
Rakennusten vuokrat	-14 981	-25 040	-25 040	-25 291	-25 544
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	41 183	41 549	41 897
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-64 459 813	-1 658	-1 676	-1 678	-1 680

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen talouteen vuonna 2023 vaikuttavista tekijöistä kolme huomattavinta ovat Ukrainan sodan vaikutukset, palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännölliset muutokset sekä hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset peruskunnan tehtäviin. Ukrainan sotaa paenneiden lasten ja nuorten varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäminen aiheuttaa lisääntyneitä henkilöstömenoja varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluissa. Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa ja tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Tulevaisuudessa myös ruotsinkieliset palvelut tulevat toteuttamaan inklusiivista valmistavaa opetusta; ensimmäiset ukrainankieliset perheet ovat jo valinneet ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkaus- ja käännöspalvelujen tarve kasvaa.

Valmistavaa opetusta pyritään järjestämään ensisijaisesti kouluissa lähellä lasten ja nuorten asuinpaikkaa, jolloin koulukuljetusmenojen lisäys pystytään pitämään vähäisenä. Valtio tulee kompensoimaan varhaiskasvatuksen menolisäykset erityisavustuksella tai muulla kuntaan kohdennetulla rahoituksella. Kohonneet valmistavan opetuksen kustannukset tullaan ottamaan huomioon kunnan valtionosuuslaskennassa. Sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tuloissa tämä valtionosuuskompensaatio ei näy.

Ukrainan sodan aiheuttama inflaation kiihtyminen vaikuttaa myös korottavasti polttoaineiden ja muun energian hintaan sekä erilaisiin aine- ja materiaalikustannuksiin. Sivistyksen ja vapaa-ajan palveluiden koulukuljetuksia koskeva hankintasopimus umpeutuu lukuvuoden 2022–2023 lopussa. Uusi hankintamenettelyyn kuuluva kilpailutus käynnistetään syksyllä 2022. Kunnanhallituksen kehyspäätöksessä 27.6.2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) huomioitiin polttoaineiden hinnannousu koulukuljetuksiin osoitetulla 120 000 € lisämäärärahalla. Hankintaprosessin edetessä selviää, onko tämä varaus riittävä.

Inflaation muina vaikutuksina palvelualueen talouteen näkyvät varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus sekä sisäisten kustannusten, kuten puhtaus- ja ruokapalveluiden sekä ICT-kulujen ja vuokrien, oletettava kasvu. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan 1.1.2023 alkaen juuri kustannusten yleisen nousun vuoksi. Kesäkuussa 2022 allekirjoitettu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia koskeva ratkaisu sisälsi sopimuksen palkankorotuksista kunta-alalle. Sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 aikana työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Koska sivistyksen ja vapaa-ajan ulkoiset toimintakulut koostuvat lähes täysin henkilöstön palkoista, palkankorotukset vaikuttavat merkittävästi palvelualueen lähivuosien talouteen.

Toisen talouteen 2023 vaikuttavan tekijän muodostaa palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännön muutokset. Hallituksen budjettineuvotteluiden 31.8. ja 1.9.2022 tuloksena esitettiin, että varhaiskasvatusmaksuja alennetaan valtakunnan tasolla pysyvästi

70 miljoonalla eurolla 1.8.2023 alkaen ja että yksityisen hoidon tuen hoitolisään säädettäisiin 100 euron korotus. Vaikutukset kunnille kompensoitaisiin yhteisöveron jako-osuuden kautta, mikä ei tule näkymään sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen tuloissa. Edelleen neuvotteluissa päätettiin yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-kielen toteuttamiseen perusopetuksessa, mikä vaikuttaa osaltaan opetuksen palkkakuluihin.

Päätöstä näistä muutoksista ei tämän talousarvioesityksen lautakuntakäsittelyn ajankohtana vielä kuitenkaan ole, vaan se varmistuu valtion budjetin aikataulussa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain aiemmat indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaaauudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta. Kehyspäätöksessään kunnanhallitus huomioi näiden lainmuutosten aiheuttamaa maksutuottojen alenemaa sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvonkorotusta 550 000 euron lisämäärärahalta suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja 130 000 euron lisämäärärahalta ruotsinkielisen kasvatus ja koulutuslautakunnan budjetteihin. Sen sijaan hallituksen budjettineuvottelujen tulokset eivät ole tähän kehysjakoon ehtineet.

Kolmas talouteen ja toimintaan vaikuttava tekijä, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perustaminen 1.1.2023, näkyy sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Kunnanhallituksen osoittaman talouden 2023 tasapainottamisvaatimuksen vuoksi siirtäviltä viranhaltijoilta jäävät ja palvelualueen vastuulle tulevat uudet tehtävät pyritään järjestämään ilman henkilöstölisäyksiä palvelualueen organisaatioon. Yksi tärkeistä palvelualueen kehittämiskohteista vuodelle 2023 onkin hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päällekkäisen työn määrän minimointi, keskeisten prosessien ja niiden vastuunjaon selkeyttäminen ja henkilöstön pysyvyyden ja pystyvyyden vahvistaminen tehtävänkuvia eheyttämällä. Tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisoitumisen sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien lisäksi kehittämistä ohjaavat palvelujen laadun sekä kuntalaisten tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten palvelujen tarjonnan näkökulmat.

Osana Kirkkonummen kunnanvaltuuston talousarvion 2022 käsittelyä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueelle annettiin tehtävä selvittää kuinka varhaiskasvatus ja opetus voitaisiin järjestää mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhdenvertaisesti kaikilla kunnan alueilla. Selvitys suomenkielisten ja ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kustannuseroista on valmistumassa, ja myös sen tuloksia käytetään hyödyksi palvelujen yhdenvertaisuuden ja kustannustehokkuuden kehittämistyössä.

Palvelualue pyrkii tehostamaan toimintaansa ja hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä lisäksi huomiota tiedolla johtamisen edellytyksiin ja kehittämällä palvelualueen talouden johtamista edelleen. Yhdenmukaistamalla järjestelmien, ohjelmistojen ja sähköisten ympäristöjen käyttöä vähennetään palveluyksiköille osoitettujen erillisten kyselyjen ja tietopyyntöjen määrää sekä hallinnon manuaalista työtä erilaisten valtakunnallisten velvoittavien tiedonkeruiden ja raportointien yhteydessä. Kun järjestelmien käyttö on johdettua ja tasalaatuista, käytettävissä olevan tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus paranee.

Valtio rahoittaa kuntia valtionosuuksin ja erityisavustuksin. Erityisavustusten johdettu ja tehokas hakeminen on osa kestävästä kuntatalouden johtamisesta. Palvelualueen johtoryhmä onkin käynnistänyt systemaattisen valtion erityisavustushakujen seurannan. Johtoryhmän tavoitteena on varmistaa Kirkkonummen kunnan sivistys- ja vapaa-ajanpalveluille olennaisten, saatavilla olevien erityisavustusten hakeminen joko palveluryhmittäin tai yhteisinä hankkeina. Hyväksyäkseen hakuprosessiin lähtemisen johtoryhmä edellyttää, että myönnettävä rahoitus ja sen edellyttämä kehittämistoiminta tukevat kunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Kunnassa asuvien kouluikäisten lasten määrän vähentyminen ja toisaalta uusien palvelujen tarpeen samanaikainen lisääntyminen on nostanut esille tarpeen uudistaa malli, jolla opetuksen koulukohtaiset resurssit jaetaan. Uudistuksen tavoitteena on vastata oppilasmäärän alueittaisiin vaihteluihin nykyistä joustavammin sekä kansalliseen veloitteeseen tukea oppilaan kasvua ja oppimista ensisijaisesti lähikoulussa. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Tuen järjestäminen lähikoulussa tuonee myös säästöjä koulukuljetusten tarpeen vähenemisen myötä. Koulujen ja lukion väistöilaratkaisut ja varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta- ja muuttokustannukset vaikuttavat korottavana paineena opetuspalveluiden kustannuksiin. Tilojen tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä kehitetään sivistyksen ja yhdyskuntatekniikan yhteisessä palveluverkkosuunnitelman päivitystyössä syksyllä 2022.

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta**Tuloslaskelma**

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	4 219 142	4 391 488	4 910 840	4 959 949	5 009 550
Myyntituotot	725 649	708 112	704 938	711 988	719 108
Maksutuotot	2 481 717	2 767 694	2 531 220	2 556 532	2 582 098
Tuet ja avustukset	1 000 070	860 574	1 619 574	1 635 770	1 652 128
Muut toimintatuotot	11 705	55 108	55 108	55 659	56 216
Toimintakulut	-49 427 713	-52 048 991	-53 512 229	-54 047 353	-54 587 821
Henkilöstökulut	-41 061 205	-43 259 638	-43 940 849	-44 380 256	-44 824 053
Palkat ja palkkiot	-33 225 347	-35 233 284	-35 783 183	-36 141 016	-36 502 427
Henkilösivukulut	-7 835 858	-8 026 354	-8 157 666	-8 239 240	-8 321 626
Palvelujen ostot	-5 480 273	-5 782 910	-6 550 634	-6 616 141	-6 682 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 259 308	-1 447 237	-1 321 540	-1 334 757	-1 348 107
Avustukset	-1 430 150	-1 460 000	-1 600 000	-1 616 000	-1 632 160
Muut toimintakulut	-196 777	-99 206	-99 206	-100 199	-101 201
Toimintakate	-45 208 571	-47 657 503	-48 601 389	-49 087 404	-49 578 271
Sisäiset tuotot yhteensä	47 512	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-20 366 907	-22 449 597	-22 859 940	-3 884 599	-3 923 445
joista:					
ICT-palvelut	-223 542	-377 718	-392 415	-396 340	-400 303
Puhtauspalvelut	-60 210	-1 672	-1 672	-1 689	-1 706
Rakennusten vuokrat	0	-1 000	-1 000	-1 010	-1 020
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 441	40 803	41 183	41 549	41 897
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-45 208 571	-1 168	-1 180	-1 181	-1 183

Erittely palveluryhmittäin

Suomenkielinen varhaiskasvatus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	2 493 505	2 735 557	2 499 083	2 524 074	2 549 315
Ulkoiset toimintamenot	-20 511 548	-21 974 971	-22 927 778	-23 157 058	-23 388 623
Toimintakate	-18 018 043	-19 239 414	-20 428 695	-20 632 984	-20 839 308
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	1 460	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-5 644 568	-6 386 067	-6 136 401	-1 505 168	-1 520 219
Suomenkieliset opetuspalvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ulkoiset toimintatuotot	1 725 637	1 655 931	2 411 757	2 435 875	2 460 235
Ulkoiset toimintamenot	-28 916 165	-30 074 020	-30 584 451	-30 890 295	-31 199 198
Toimintakate	-27 190 527	-28 418 089	-28 172 694	-28 454 420	-28 738 963
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	46 052	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-14 722 339	-16 063 530	-16 723 539	-2 379 431	-2 403 226

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarvojen muutokset sekä perhevapaa uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarvoja korotetaan edelleen 1.8.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tämä muutos perustuu hallituksen budjettiriihipäätökseen, eikä sitä ole voitu huomioida kunnanhallituksen päättämässä kehyksessä.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia
- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaan.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.
- Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkauksen ja kääntämisen tarve kasvaa.
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen ja koronavirusepidemian jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta.
- Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.
- Opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vaikuttaa opetuspalveluiden kustannuksiin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Varhaiskasvatuspalvelut	361,9	382,6	384,11	384,11	384,11
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio hyvinvointialueelle siirtyvistä		0	1	0	0
Opetuspalvelut	490,5	479,0	467,07	467,07	467,07
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	3	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio hyvinvointialueelle siirtyvistä		0	13	0	0
Yhteensä	852,4	861,6	851,18	851,18	851,18

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	Tyyppi	TA 2023	TS 2024	TS 2025
9810	Päiväkotien täydennyskalustus (fi)	Irtain omaisuus	15 000	15 000	15 000
9813	Sähköiset oppimisympäristöt (fi)	Irtain omaisuus	30 000	30 000	30 000
9814	Koulujen täydennyskalustus (fi)	Irtain omaisuus	100 000	100 000	100 000
9815	Päiväkotien AV-laitteet ja opetusteknologia (fi)	Irtain omaisuus	30 000	30 000	30 000
9816	Sähköiset yo-kirjoitukset	Irtain omaisuus	20 000	20 000	20 000
9860	Koulujen AV-hankinnat (fi)	Irtain omaisuus	100 000	100 000	100 000
9809	Varhaiskasvatuksen kota	Irtain omaisuus	25 000	0	0

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Tilivelvollinen vastuhenkilö: suomenkielisten varhaiskasvatuspalvelujen johtaja
Vastuuhenkilön varahenkilö: varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, johon asukaspuistotoiminta kuuluu.

Toiminnan painopistealueet

- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen
- Tulevaisuustaitojen vahvistaminen
- Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tulorajojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähentävät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoja korotetaan edelleen 1.8.2023 alkaen, mikä tulee alentamaan maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tämä muutos perustuu hallituksen budjettiriihipäätökseen, eikä sitä ole voitu huomioida kunnanhallituksen päättämässä kehityksessä.
- Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäävät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.
- Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikuttaa edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.
- Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.
- Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Perhevapaa-uudistuksen myötä lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa 8 kuukauden ikäisinä.

Yksityinen varhaiskasvatus muuttuu luvanvaraiseksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto.

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen tarjonta sopeutetaan kysyntään suunnitelmakaudella kaikilla alueilla vähentämällä henkilöstöä niissä yksiköissä, joissa täyttöaste on pienempi kuin varhaiskasvatuspaikkatarjonta.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25 - 27 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 alkaen aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotetaan indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Osallistutaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021-31.7.2024. Suomenkieliset kokeilupäiväkodit ovat Vuorenmäki, Nissniku, Masala ja Kartanonranta.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset tulevat mahdollisesti aiheuttamaan kustannusvaikutuksia, jotka tarkentuvat toiminnan myötä vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi.

Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamista edistetään vuosina 2022 - 2023 valtionavustuksilla.

Jatketaan edelleen ympäristökasvattaja-koulutusten järjestämistä oppisopimuksin.

Jatketaan edelleen Vihreän lipun- toimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen päämäärä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen			
Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.	Varhaiskasvatuksen kelpoisesta kasvatushenkilöstöstä on pula. Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstön työhyvinvoinnista sekä kouluttamisesta.	Lakisääteisen kasvatushenkilöstön (myös sijaiset yli 5 kk) kelpoisuusaste 90 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatuksen johtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin			
Tarjoamme kaksikielisiä palveluja kaikille, vauvoista ikäihmisiin. Kehitämme lähipalveluita hyvinvoinnin tueksi.	Varhaiskasvatuspalveluiden lähtökohtana toimiva palveluverkko, monipuoliset, asiakaslähtöiset ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut.	Asiakastytyväisyys tasolla (4).	Varhaiskasvatuksen johtaja
	Lähtökohtaisesti lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman tehokkaasti. Täytöstettä heikentävät mahdolliset tilarajoitteet sekä väljempi lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku tukea tarvitsevien lasten ryhmissä.	Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Varhaiskasvatuksen johtaja
Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta halutaan kasvattaa suunnitellusti kunnan huoltovarmuus ja asiakkaiden valintamahdollisuudet huomioon ottaen.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25–27 %	Varhaiskasvatuksen johtaja

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
0–6-vuotiaiden lkm. 31.12	2 460	2 488	2 502	2 531	2 559
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0–6 v.	70	73	73	73	73
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	1 328	1 362	1 370	1387	1 401
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	402	454	456	461	467
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa/lapsi	11 004	10 976	10 947	10 921	10 920
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (fi+sv)	321	359	359	361	364
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	8 845	9 187	9 394	9 449	9 455
0-6-vuotiaiden määrä (fi+sv)	2 887	2 896	2 898	2 910	2 937
Esiopetus					
Oppilasmäärä	384	382	367	369	322

Suomenkieliset opetuspalvelut

Tilivelvollinen vastuhenkilö: suomenkielisten opetuspalvelujen johtaja, vastuuhenkilön varahenkilö ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen johtaja.

Suomenkieliset opetuspalvelut muodostuvat suomenkielistä perusopetusta, perusopetuksen valmistavaa opetusta, lukiokoulutusta, perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella lisää perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulee varautua. Myös tulkkauksen ja kääntämisen tarve kasvaa.
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäävät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta.
- Koulujen ja lukion väistöilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muuttokustannukset vaikuttavat opetuspalveluiden kustannuksiin.
- Opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vaikuttaa opetuspalveluiden kustannuksiin.

Toiminnan painopistealueet

- Hyvinvointi jokaisessa koulu- ja oppilaitosyhteisössä
- Oppilaan oikeus tarvitsemaansa tukeen omassa lähikoulussa
- Samanaikais- ja tiimiopettajuuden tuomien pedagogisten mahdollisuuksien kehittäminen
- Kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen kehittäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Suurimpana toimintaympäristön muutoksena vuonna 2023 tulee olemaan opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Opetuspalvelut tulee aktiivisesti tekemään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa toimivan yhteistyön rakentamiseksi, jotta opiskeluhoitolpalveluiden jatkuvuus voidaan turvata ja yhteisöllisen opiskeluhoillon ensisijaisuus säilyy.

Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäys vaikuttaa myös Kirkkonummen opetuspalveluiden toimintaan. Ensimmäiset ukrainalaiset turvapaikanhakijat saapuivat Kirkkonummella keväällä 2022 ja silloin 44 oppilasta aloitti opiskelun perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Heinäkuussa 2022 Babando Oy perusti Kirkkonummelle asuntopohjaisen vastaanottokeskuksen ja elokuussa perusopetuksen valmistavalla luokalla opiskelevien ukrainalaisten määrä kaksikertaistui. Vuoden 2023 aikana valmistavassa opetuksessa opiskelevat lapset ja nuoret tulevat siirtymään perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen ja tämä edellyttää opetuspalveluiden resurssien allokoitua suomen kielen tukemiseen eri oppiaineissa. Lisäksi suomi toisena kielenä -oppimäärän opiskelevien määrä tulee kasvamaan, samoin kuin oman äidinkielen opetuksen tarve.

Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutuksiin oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin pyritään vastaamaan sekä pedagogisin että oppilashuollollisin keinoin parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevien resurssien puitteissa ja lisäksi haetaan valtion erityisavustusta tukeakseen vieraskielisten oppilaiden sekä erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden oppimista.

Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä vahvistetaan kouluvalmentajatoimintaa kehittämällä. Haemme yhdessä muiden Kuuma-kuntien kanssa jatkorahoitusta sitouttavan koulu-yhteistyön hankkeelle, jossa tavoitteena on jatkokehittää kouluun kiinnittäviä käytänteitä erityisesti heikosti kouluun sitoutuneiden oppilaiden osalta.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen sekä Gesterbyn kampuksen osalta suunnittelu on edennyt vuoden 2022 aikana. Gesterbyn ja Nissnikun koulut sekä Porkkalan lukio toimivat osittain väistötiloissa. Nissnikun koululle toteutetaan lisää väistötiloja. Koulun

väistötilaratkaisujen, rakennushankkeen suunnittelutyön ja oppilasmäärän kasvun vuoksi Nissnikun kouluun tarvitaan apulaisrehtorin virka.

Porkkalan lukion aloituspaikat ovat täyttyneet hyvin. Lukion tulevaisuuslinja on aloittanut toimintansa ja luonut yhteistyöverkostoja erilaisiin ulkopuolisiin toimijoihin. Lukiokoulutuksessa fokuksessa ovat laadukkaasti toteutuva opetus ja opiskelijoiden hyvinvointi tarvittavine tukipalveluineen sekä kieli- ja kulttuuritietoisen opetuksen kehittäminen vieraskielisten opiskelijoiden tueksi.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkoi 1.8.2022. ja siinä yhdistyivät aiemmat toiselle asteelle valmentavat koulutukset. TUVA-koulutuksessa voi vahvistaa opiskelu- ja urasuunnitelmiaan, korottaa perusopetuksen arvosanoja sekä opiskella osia lukio- ja ammatillisesta koulutuksesta. Omnia tarjoaa jäsenkunnilleen tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta Espoossa ja olemme olleet suunnittelutyössä mukana. Omnia ja Luksia järjestävät jäsenkuntiansa alueella myös yksilöllistä TUVA-koulutusta vieraskielisille maahanmuuttajille, jolloin opiskelussa painotetaan suomen kielen ja kulttuurin taitojen vahvistumista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen päämäärä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin			
Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	<p>Erityisen tuen oppilaille annetaan tukea lähikouluissa omissa pienryhmissä tai inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla. Osa oppilaista ohjataan keksitettyyn erityisen tuen luokille.</p> <p>Lähikoulussa opiskelevien erityisen tuen oppilaiden %-osuus kaikista erityisen tuen oppilaista: (luku saadaan tilastointipäivän 20.9.2022 jälkeen).</p>	<p>Laaditaan yhtenäinen opetuspalvelujen toimintamalli oppilaan tarvitseman erityisen tuen toteuttamiseksi oppilaan omassa lähikoulussa. Toteuma 100%.</p> <p>Lähikoulussa opiskelevien erityisen tuen oppilaiden %-osuus kaikista erityisen tuen oppilaista kasvaa.</p>	Suomenkielisten opetuspalveluiden johtaja
	<p>Kouluissa annetaan vieraskielisille oppilaille perusopetukseen valmistavaa opetusta joko ryhmämuotoisesti tai yleisopetukseen ryhmään integroituna. Lisäksi vieraskielinen oppilas voi opiskella äidinkieltä ja kirjallisuutta suomi toisena kielenä oppimäärän mukaan.</p> <p>Koulukohtaisia kieli- ja kulttuuritietoisen opetuksen toimintamalleja ei ole kuvattu.</p>	<p>Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään henkilökunnan osaamista vahvistamalla.</p> <p>Kaikissa yksiköissä järjestetään henkilökunnalle koulukohtainen koulutustilaisuus kieli- ja kulttuuritietoisestä opetuksesta. Toteuma 100 %.</p> <p>Opetuksen toteuttamismallit kirjataan koulujen lukuvuoden 2023–2024 lukuvuosisuunnitelmiin. Toteuma 100 %.</p>	Suomenkielisten opetuspalveluiden johtaja
Edistämme kestävää elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta yhteistyössä kuntalaisten, yritysten, yhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kannustamme kuntalaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviin valintoihin.	<p>Oppilaskyselyssä keväällä 2022 36,6 % kokee, että heitä ei ole kiusattu lainkaan koulussa tämän kouluvuoden aikana.</p> <p>Oppilaskyselyssä keväällä 2022 54,7 % kokee, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.</p> <p>Kunnan yhteistä opiskelijakyselyä lukiolaisille ei ole järjestetty.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2022 76,8 % huoltajista ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2021: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” - suomenkielisen opetuksen henkilökunnasta 59,8 % on samaa mieltä.</p>	<p>Lapset ja nuoret voivat hyvin. Henkilöstön jaksaminen paranee.</p> <p>Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että heitä ei ole kiusattu koulussa lainkaan tämän kouluvuoden aikana.</p> <p>Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.</p> <p>Järjestetään lukiolaisten hyvinvointia mittaava opiskelijakysely.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2023 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka</p>	Suomenkielisten opetuspalveluiden johtaja

		ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Henkilöstökysely 2023: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – samaa mieltä valinneiden %-osuus kasvaa.	
2. Investoimme tulevaisuuteen			
Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	Kaikkien koulujen lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan kestävä kehityksen mukainen toiminta.	Jokaisessa opetuspalvelujen yksikössä toteutetaan vähintään yksi ilmastoteko. Toteuma 100%.	Suomenkielisten opetuspalveluiden johtaja

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Perusopetus					
Oppilasmäärä	4 116	4 116	4 059	3 957	4 000
Bruttokustannukset euroa / oppilas	9 026	9 510	9 907	10 264	10 255
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	5 578	5 798	6 104	6 324	6 318
Esiopetus					
Oppilasmäärä	617	595	595	595	595
Bruttokustannukset euroa / oppilas	5 085	5 904	7 141	7 213	7 285
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	4 430	4 852	5 195	5 247	5 300